

**Beata Kasprzyk, Artur Kraus,
Roman Chorób**

**Szanse i możliwości poszukiwania
pracy z wykorzystaniem technologii
informacyjnych**

Ekonomiczne Problemy Usług nr 58, 505-514

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

BEATA KASPRZYK, ARTUR KRAUS, ROMAN CHORÓB

Uniwersytet Rzeszowski

bkasprzy@univ.rzeszow.pl, akraus@univ.rzeszow.pl, rchorob@univ.rzeszow.pl

SZANSE I MOŻLIWOŚCI POSZUKIWANIA PRACY Z WYKORZYSTANIEM TECHNOLOGII INFORMACYJNYCH

Wprowadzenie

Rynek pracy wciąż zmienia zasady swojego funkcjonowania. O ile jeszcze kilka lat temu pracował każdy, kto tylko chciał, to obecnie znalezienie dobrej pracy nie należy do zadań najprostszych. Powodem takiego stanu rzeczy jest głównie kryzys gospodarczy, który doprowadził do likwidacji wielu zakładów, jak również zahamowania zatrudnienia w większości dużych polskich przedsiębiorstw. Szukanie pracy wymaga obecnie sporej cierpliwości oraz zaangażowania się w poszukiwania, które i tak mogą skończyć się niepowodzeniem. Nawet profesjonalista działający w jednej branży, w konkretnym zawodzie od lat, nie może stwierdzić, że w prosty sposób znajdzie kolejną pracę. Owszem, specjaliści na rynku są pożądanymi, lecz z drugiej strony o jeden etat przeważnie ubiega się wielu kandydatów, których atutem są często bardzo dobre kwalifikacje.

W ostatnich latach zdecydowanie uległ zmianie sposób poszukiwania pracy. Coraz rzadziej poszukiwani osób zainteresowanych podjęciem pracy koncentrują się na wędrowaniu od jednego do drugiego zakładu, firmy czy też przedsiębiorstwa, a wszystko ze względu na nowy, doskonały kanał poszukiwań, jakim jest Internet. W ciągu kilku ostatnich lat w sieci powstało sporo wysokiej klasy serwisów internetowych, w których to pracodawcy w wirtualny sposób spotykają się z osobami poszukującymi pracy.

Celem artykułu jest ukazanie szans i możliwości poszukiwania pracy, jakie stwarzają nowoczesne technologie informatyczne. Autorzy starali się przybliżyć

znaczenie i możliwości wykorzystania sieci Internet na rynku pracy, zarówno od strony pracodawcy, jak i osób poszukujących zatrudnienia.

1. Zastosowanie sieci Internet na rynku pracy

Popularność Internetu wśród pracodawców jest coraz większa. Firmy chętnie zamieszczają ogłoszenia rekrutacyjne w Internecie, ponieważ taka forma rekrutacji ma wiele zalet. Po pierwsze - ogłoszenie zamieszczane jest na danej stronie w ciągu maksymalnie kilku godzin od momentu rozpoczęcia poszukiwań pracownika (nie trzeba czekać na określony dzień emisji, jak to się dzieje w przypadku prasy). Po drugie - oferta pracy wyświetlana jest w sieci przez dłuższy czas (nie jest to jednorazowa publikacja, jak w przypadku prasy). Po trzecie - zachęcający jest koszt publikacji takiego ogłoszenia (często kilkakrotnie niższy niż w prasie). Wreszcie ogłoszenia internetowe trafiają do tysięcy użytkowników, a poprzez zamieszczanie ich w serwisach specjalistycznych docierają do właściwej grupy odbiorców.

Internet jest coraz bardziej popularny również wśród osób poszukujących pracy. Wiele badań pokazuje, że jest najczęściej wybieranym przez kandydatów źródłem ofert zatrudnienia¹. Dotyczy to przede wszystkim kandydatów młodych, wykształconych i pochodzących z dużych miast. Atuty Internetu według osób starających się o zatrudnienie to: duży wybór ofert, aktualność ogłoszeń, oszczędność czasu i pieniędzy oraz efektywność.

Jednym ze sposobów poszukiwania pracy jest korzystanie z serwisów rekrutacyjnych. Ogólnopolskie serwisy rekrutacyjne poświęcone edukacji, pracy i karierze to jedno z najlepszych źródeł informacji o aktualnych wakatach. Znaleźć w nich można oferty pracy dotyczące wszystkich branż i stanowisk oraz różnych lokalizacji. Serwisy te wyposażone są na ogół w przyjazne dla użytkowników wyszukiwarki ofert, które pomagają wyselekcjonować dokładnie takie anonse, jakie ich interesują.

Oprócz przeglądania dostępnych ofert zatrudnienia warto również zarejestrować się na takich stronach. Serwisy rekrutacyjne regularnie wysyłają do swoich użytkowników tak zwany newsletter - e-mail z powiadomieniem o nowych ofertach pracy (spełniających zaznaczone wcześniej kryteria). Dzięki tej usłudze niemożliwe jest przeoczenie żadnej ciekawej oferty. Serwisy rekrutacyjne często umożliwiają wypełnienie ankiety on-line lub pozostawienie swojego CV w bazie kandydatów - warto również skorzystać z tej możliwości, gdyż aplikacje z tego typu baz udostępniane są później zainteresowanym pracodawcom.

¹ E. Supińska, *Gdzie i jak szukać pracy?* - <http://www.kariera.pl/czytaj/799/gdzie-i-jak-szukac-pracy/> (dostęp w dniu 31.12.2009 r.). Por. A. Owczarz, *Jak wykorzystać Internet w poszukiwaniu pracy?*, Wyd. Helion, Gliwice 2005.

Kolejną skarbnicę informacji stanowią strony z ofertami pracy, które są źródłem fachowej wiedzy oraz wielu rzetelnych informacji dotyczących edukacji, pracy i kariery. Można tam znaleźć interesujące poradniki dotyczące na przykład poszukiwania pracy, psychologii pracy oraz aktualne informacje na temat rynku pracy.

Następnym sposobem poszukiwania pracy przez Internet jest skorzystanie z doradztwa personalnego i agencji pracy tymczasowej. Doradztwa personalne i agencje pracy tymczasowej to firmy wyspecjalizowane w rekrutacji, zajmujące się poszukiwaniem pracowników na zlecenie innych firm. Dlatego też dobrze jest odwiedzić jak najwięcej stron internetowych takich właśnie firm. Znaleźć tam można nie tylko informacje dotyczące aktualnie prowadzonych procesów rekrutacyjnych, ale też wytyczne, w jaki sposób znaleźć się w bazie kandydatów danego doradztwa. W takich bazach szczególnie warto pozostawić swoje CV - firmy tego typu prowadzą wiele różnych procesów rekrutacji, więc szanse na zatrudnienie potencjalnie rosną.

Oryginalnym sposobem wyszukiwania pracy jest zamieszczenie w Internecie własnego ogłoszenia w kategorii „szukam pracy”. Najczęściej swój anons można zamieścić w bezpłatnych serwisach ogłoszeniowych. Zamieszczając swoją ofertę należy pamiętać o tym, żeby była ciekawa, przykuwająca uwagę, a jednocześnie krótka i konkretna. Trzeba również liczyć się z tym, że na tego typu ogłoszenia odpowiadają właściciele małych firm lub osoby szukające pracowników na stanowiska typu akwizytor.

Ciekawą możliwością jest rejestracja na stronach tak zwanych społeczności internetowych, a więc grup skupiających ludzi zainteresowanych określoną tematyką. Istnieją społeczności związane z tematyką pracy i kariery, gdzie można założyć swój profil, który jest swojego rodzaju CV, wizytówką zawodową. Ich zaletą jest to, że za ich pośrednictwem można nie tylko zaprezentować potencjalnemu pracodawcy swój profil, ale też pokazać swoje najmocniejsze strony i obszary zainteresowań. Również umiejętnie prowadzony blog może być formą autoprezentacji. Użytkownicy tego rodzaju serwisów zamieszczają ponadto wiele ciekawych ofert pracy, można nawet otrzymać propozycję pracy bezpośrednio na swoją skrzynkę (tak zwani „łowcy głów” bardzo chętnie korzystają z takich rozwiązań i wyszukują interesujących użytkowników).

2. Poszukujący pracy za pośrednictwem sieci globalnej

Szacuje się, iż pracy w Internecie szuka blisko 2,7 miliona Polaków, tyle bowiem osób odwiedziło serwisy rekrutacyjne². Np. portal Money.pl sprawdza, jaka praca jest poszukiwana i na jaką jest zapotrzebowanie. O nową posadę przez Internet nieco częściej starają się kobiety. Wśród użytkowników serwisów i portali rekrutacyjnych zdecydowanie przeważają osoby w przedziale wiekowym 15-24 lata. Stanowią ponad jedną trzecią wszystkich szukających pracy w sieci. Jeśli chodzi o wykształcenie, dominują z kolei kandydaci z wykształceniem średnim. W tabeli 1 zaprezentowano podstawowe charakterystyki osób poszukujących pracy w Internecie.

Tabela 1

Charakterystyki osób poszukujących pracy w Internecie

Kto szuka pracy w Internecie		
Wyszczególnienie	liczba użytkowników	% użytkowników
Ogółem	2677031	100
W tym:		
Kobiety	1468108	54,9
Mężczyźni	1208923	45,1
Wg wieku:		
7-14 lat	179155	6,7
15-24 lata	927394	34,6
25-34 lata	761125	28,4
35-44 lata	382574	14,3
45-54 lata	313081	11,7
55 lat i więcej	113703	4,3
Wg wykształcenia:		
niepełne podstawowe	133863	5,0
podstawowe	22733	0,9
gimnazjalne	157540	5,9
zasadnicze zawodowe	307049	11,5
niepełne średnie	314215	11,7
średnie	658381	24,6
pomaturalne	145516	5,4
licencjat	166677	6,2
niepełne wyższe	290715	10,9
wyższe	480342	17,9

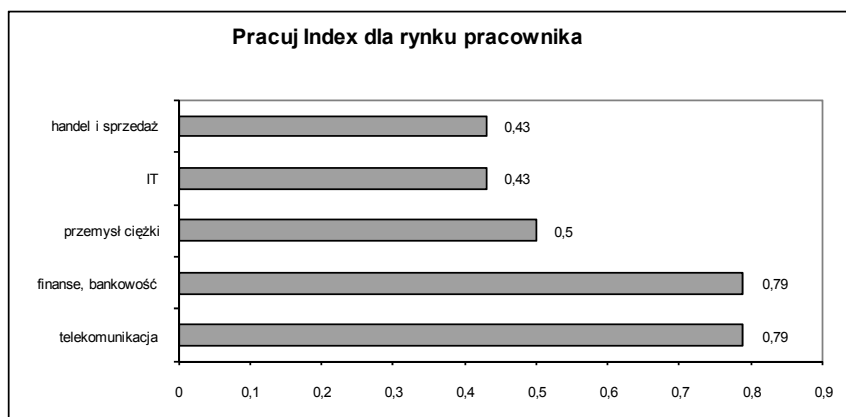
Źródło: Megapanel PBI/Gemius, marzec 2008, cyt. za: <http://www.money.pl/gospodarka/raporty/artykul/internetowy;rynek;pracy;jak;dac;sie;znalezc;pracodawcy,36,0,347684.html> (dostęp w dniu 31.12.2009 r.).

² *Internetowy rynek pracy. Jak dać się znaleźć pracodawcy* - <http://www.money.pl/gospodarka/raporty/artykul/internetowy;rynek;pracy;jak;dac;sie;znalezc;pracodawcy,36,0,347684.html> (dostęp w dniu 31.12.2009 r.).

Portale rekrutacyjne zauważają na rynku interesującą tendencję - Polacy coraz częściej nie szukają pracy od zaraz. Bezrobocie spada, więc poszukiwana jest praca ciekawsza, lepiej płatna, w firmie z tzw. „lepszym zapleczem”. Zmiana pracy planowana jest jednak w dłuższej perspektywie. Dlatego portalom błyskawicznie rosną bazy CV osób, które to potencjalnym pracodawcom dyktują warunki, jakich oczekują, aby dokonać zmiany pracy.

3. Jaka praca jest poszukiwana?

Na internetowym rynku pracy wyraźnie widać, że to kandydaci na pracowników coraz częściej dyktują warunki. Z ankiety przeprowadzonej w maju 2009 roku przez infoPraca.pl wynika, że polscy internauci szukają pracy stabilnej, dającej poczucie bezpieczeństwa i gwarantującej stałe dochody, aczkolwiek ich wysokość przestaje być jedynym argumentem, który skłania do wysłania CV³. Coraz bardziej istotna staje się również atmosfera w pracy, kompetencje przełożonego oraz wymiar pracy, pozwalający na odpowiednie prowadzenie życia rodzinnego.

Rys. 1. Relacja między liczbą ofert pracy w Internecie a oglądalnością ogłoszeń

Źródło: <http://www.money.pl/gospodarka/raporty/arttykul/internetowy;rynek;pracy;jak;-dac;sie;znalez;pracodawcy;36,1,347684.html> (dostęp w dniu 31.12.2009 r.).

Jeśli chodzi o konkretne zawody, to najczęściej oglądane w sieci są oferty dotyczące pracy biurowej, zatrudnienia w administracji i pracy w marketingu oraz sprzedaży. Portal Pracuj.pl oblicza i publikuje własny wskaźnik Pracuj Index, który

³ <http://infoPraca.pl> (dostęp w dniu 30.12.2009 r.).

obrazuje relację między zapotrzebowaniem na pracowników mierzonym liczbą ofert pracy a popytem na pracę mierzonym oglądalnością ogłoszeń. Maksymalna wartość tego indeksu to 1,00 – taki wskaźnik oznacza największą liczbę odwiedzin przy najmniejszej liczbie ofert pracy. Na tak zwanym rynku pracownika, czyli w grupie branż, które mają wśród internautów największą popularność, zdecydowanie prowadzi telekomunikacja oraz zawody ekonomiczne (rysunek 1). Zdecydowanie jednak najbardziej poszukiwani są handlowcy - sprzedawcy i przedstawiciele handlowi we wszystkich branżach. Wynika to głównie z faktu, że na tych stanowiskach zachodzi największa rotacja.

4. W jakich branżach można znaleźć zatrudnienie?

Według portalu Pracuj.pl w I kwartale 2008 roku, tradycyjnie już, najwięcej ofert pracy miały do zaoferowania branże: handel i sprzedaż oraz finansowa (tabela 2). W pierwszej piątce znalazły się również: telekomunikacja i zaawansowane technologie, budownictwo i nieruchomości oraz przemysł ciężki⁴.

Tabela 2

Wykaz branż poszukujących pracowników w 2008 roku

Jakie branże poszukują pracowników (wg odsetka ofert w %)	
Sprzedaż	11,3
Finanse/Ekonomia	7,8
Produkcja	6,1
Ubezpieczenia	3,9
Budownictwo/Geodezja	3,9
Inżynieria/Konstrukcje/Technologia	3,2
Marketing/Reklama/Public Relations	3,2
Administracja biurowa	3,1
Obsługa klienta/Call Center	3,1
Logistyka/Spedycja/Dystrybucja	2,9
Kadra zarządzająca	2,5
Księgowość/Audyt/Podatki	2,5
Informatyka/Programowanie	2,4
Human Resources	1,9
Informatyka/Telekomunikacja	1,9

Źródło: Money.pl, zbiorcze szacunki dla serwisów rekrutacyjnych, czerwiec 2008, cyt. za: <http://www.money.pl/gospodarka/raporty/artukul/internetowy;rynek;pracy; jak; dac; sie;znalezcz;pracodawcy,36,1,347684.html> (dostęp w dniu 31.12.2009 r.).

⁴ <http://www.money.pl/gospodarka/raporty/artukul/internetowy;rynek;pracy;jak; dac; -sie;znalezcz;pracodawcy,36,1,347684.html> (dostęp w dniu 31.12.2009 r.).

Nie tylko branża i stanowisko determinuje zainteresowanie ofertą - istotne znaczenie ma również pochodzenie firmy, jak też to, w jakiej miejscowości oferuje ona pracę. Największa konkurencja panuje w województwach o wysokim poziomie bezrobocia - pracodawcy ogłaszają się tam kilkakrotnie razy rzadziej, a liczba kandydatów poszukujących pracy jest duża. Na przykład proporcja liczby ogłoszeń w Warszawie do całego województwa podlaskiego jest jak 25 do 1⁵.

Przedstawiciele internetowych serwisów rekrutacyjnych są zgodni, że jednak najtrudniej znaleźć jest pracowników fizycznych i to niemal we wszystkich branżach, które ich poszukują. Wśród internautów najmniej popularnymi zawodami okazują się: kasjer, magazynier, serwisant maszyn, monter, pracownik produkcji, pracownik hipermarketu. Paradoksalnie, najczęściej omijane przez doświadczonych pracowników są również oferty jednocześnie najbardziej popularne wśród początkujących, np. w handlu. Wynika to zapewne z faktu, że często praca na takim stanowisku wiąże się z tzw. wynagrodzeniem prowizyjnym. System ten nie daje gwarancji dochodów na stałym poziomie, a na pewnym etapie większość zainteresowanych potrzebuje stabilizacji; chce bowiem w jakimś stopniu zaplanować przyszłość i wiedzieć, ile pieniędzy na ten cel można przeznaczyć. Najczęściej odwiedzane przez internautów serwisy rekrutacyjne zaprezentowano w tabeli 3.

W odróżnieniu od innych mediów oferty publikowane w internetowych serwisach rekrutacyjnych można przeglądać filtrując je według wielu określonych kryteriów. Określić można interesującą branżę, konkretne stanowisko, miejscowość czy formę zatrudnienia. Dobrym rozwiązaniem jest też umieszczenie swojego CV w bazach portali rekrutacyjnych – w tym miejscu znajdują je potencjalni pracodawcy.

⁵ *Ibidem.*

Tabela 3

Najczęściej odwiedzane serwisy rekrutacyjne według liczby użytkowników i odsłon

Najpopularniejsze serwisy rekrutacyjne		
Wyszczególnienie	Liczba użytkowników	Liczba odsłon
pracuj.pl	1495467	40772324
Gazeta.pl – Praca	1304456	32642143
infopraca.pl	670804	23839845
Wirtualna Polska – Praca	512199	4601858
jobpilot.pl	496623	5003046
Grupa Gratka, gratka.pl, gratka.pl/praca	454088	11197938
Money.pl – Praca	441835	5450182
praca.pl	347126	7420025
szybkopraca.pl	292604	3047142
gospodarka.pl, praca.egospodarka.pl	286941	3391655
Onet.pl – Praca	282942	6713304
jobrapido.pl	264925	2804656
Grupa praca.info	208048	2218856
jobs.pl	191067	1827954
careerjet.pl	122495	1367697
ogloszeniapraca.eua.pl	113322	2531619
pracanowo.pl	108902	522895
hrc.pl	107666	694824
Interia.pl – Praca	99603	1556928
hrk.pl	96187	978845
gowork.pl	78383	863781
epraca.com.pl	64898	1492703
i-praca.pl (d.pracuj.net.pl)	63187	406974
Jobs4	57058	421987
twojecv.pl	51251	185004
goldenline.pl, goldenline.pl – praca	46949	488869
artserwis.pl	45033	216976
wakaty.com.pl	44851	598879
jobber.pl	44321	165232
praca-za-granica.pl	41997	1524043
przedstawiciele.pl	37971	524798
jobland.pl	35942	317090
kariera.pl	34400	257030
niania.pl	26291	1016907
cvonline.pl	23367	158291

Źródło: Megapanel PBI/Gemius, agregat tematyczny za marzec 2008, cyt. za: http://www.money.pl/gospodarka/raporty/arttykul/internetowy;rynek;pracy;jak;dac;sie;z_nalezcz;pracodawcy,36,4,347684.html (dostęp w dniu 31.12.2009 r.).

Podsumowanie

Mimo iż ogłoszenia prasowe to wciąż jeszcze jedna z popularnych metod pozyskania pracownika, to sieć globalna nieustannie zyskuje na rynku rekrutacji. W ciągu kilku najbliższych lat - jak szacują przedstawiciele serwisów rekrutacyjnych - Internet będzie już niekwestionowanym liderem w tym zakresie.

Wśród sposobów poszukiwania pracy z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych dominują takie jak: korzystanie z serwisów rekrutacyjnych, doradztwa personalnego i agencji pracy tymczasowej, odwiedzanie stron internetowych z ofertami pracy, zamieszczenie własnego ogłoszenia oraz rejestracja na stronach społeczności internetowych.

Rozwój wykorzystywanych narzędzi ICT, który nastąpił wraz z rozwojem Internetu, spowodował różnorodne zmiany na rynku pracy. Dotyczy to zmian w zakresie struktury popytu na pracę, jak również zmian w obszarze podaży pracy. Reasumując, należy wskazać na następujące zaobserwowane zależności:

- zmiany na rynku pracy wynikają z zastosowania nowych narzędzi ICT,
- nowe tendencje na rynku pracy wymagają nowych kompetencji zawodowych od pracowników w wielu zawodach,
- efektem zmian struktury popytu na pracę jest powstawanie nowych zawodów,
- elastyczne formy zatrudnienia stwarzają większe możliwości w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi oraz zmniejszania kosztów pracy,
- rozwój nowych form kształcenia prowadzi do rozwijania kompetencji wymaganych obecnie na rynku pracy,
- zmiany na rynku pracy wpływają również na specyfikę pracy doradców zawodowych.

Literatura

1. <http://infoPraca.pl>
2. <http://www.money.pl/gospodarka/raporty/artykul/internetowy;rynek;pracy;jak;dac;sie;znalez;pracodawcy,36,0,347684.html>
3. *Internetowy rynek pracy. Jak dać się znaleźć pracodawcy* - <http://www.money.pl/gospodarka/raporty/artykul/internetowy;rynek;pracy;jak;dac;sie;znalez;pracodawcy,36,0,347684.html>
4. Owczarz A., *Jak wykorzystać Internet w poszukiwaniu pracy?*, Wyd. Helion, Gliwice 2005.
5. Supińska E., *Gdzie i jak szukać pracy?* - <http://www.kariera.pl/czytaj/799/gdzie-i-jak-szukac-pracy/>

CHANCES AND POSSIBILITIES OF LOOKING FOR A JOB WITH THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES

Summary

Modern information technologies create a number of possibilities in the labour market. The popularity of the Internet has been increasing both among employers and people looking for a job.

Among the ways of looking for a job with the use of global network there dominate the following: using the recruitment services, personnel consultancy and temporary work agencies, visiting websites with job offers, placing one's own advertisement and registration in the websites of Internet communities.

Translated by Beata Kasprzyk, Artur Kraus, Roman Chorób